

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Řešení vybraného problému v mikroregionu Frenštátsko

Solutions of Problem in Chosen Microregion Frenštátsko

Student: Lenka Marková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Malinovský, Ph.D.

Ostrava 2008

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh vypracovala samostatně a použila jsem uvedenou literaturu a internetové zdroje.

V Ostravě dne 25. dubna 2008

.....

Lenka Marková

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat Ing. Janu Malinovskému, Ph.D. za vedení, spolupráci a cenné rady při tvorbě bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	8
1 VYMEZENÍ POJMU OBEC A REGION	9
1.1 VYMEZENÍ POJMU OBEC	9
1.1.1 Spolupráce mezi obcemi	10
1.1.2 Dobrovolný svazek obcí	11
1.1.3 Spolupráce s obcemi jiných států	12
1.2 OBCE S ROZŠÍŘENOU PRAVOMOCÍ	13
1.3 VYMEZENÍ POJMU REGION	15
1.3.1 Klasifikace regionů	18
1.4 REGIONÁLNÍ POLITIKA	20
1.4.1 Příčiny vzniku	20
1.4.2 Regionální politika v České republice	20
1.4.3 Programové zabezpečení regionální politiky ČR	21
1.5 DÍLČÍ SHRNUÍ	23
2 MIKROREGION FRENŠTÁTSKO	24
2.1 VZNIK MIKROREGIONU	24
2.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONŮ FRENŠTÁTSKO	24
2.3 DŮVODY VZNIKU MIKROREGIONŮ	25
2.4 MĚSTO FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM	27
2.4.1 Historie Frenštátu pod Radhoštěm	27
2.5 OBCE MIKROREGIONU FRENŠTÁTSKO	28
2.6 CÍLE MIKROREGIONU FRENŠTÁTSKO	30
2.7 STRATEGIE A PODPORY ROZVOJE MIKROREGIONŮ	30
2.8 POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ NA PROJEKTY MIKROREGION	31
2.8.1 Poskytování dotací na projekty mikroregionů - Programu obnovy venkova	31
2.8.2 Poskytování dotací na projekty mikroregionů – Euroregionům	32
2.8.3 Poskytování dotací na projekty mikroregionů – Iniciativa EU LEADER+	32
3 PROBLEMATIKA TĚŽBY UHLÍ VE FRENŠTÁTĚ P.R.	33
3.1 HISTORIE DOLŮ	33
3.2 ORGANIZACE NAŠE BESKYDY	34
3.3 ENVIROMENTÁLNÍ DOPADY TĚŽBY	36
3.4 REKULTIVACE	38
3.5 DÍLČÍ SHRNUÍ	39
ZÁVĚR	40
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	41
SEZNAM PŘÍLOH	46

Úvod

Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k řadě strukturálních změn. Každá obec, město se musí vyrovnat se změnami a požadavky, které vstup do EU přinesl. Vedle svého zájmu o další rozvoj, obce musí reagovat na záměry podniků, záměry firem a podniků, které mají zájem rozvíjet svou činnost. Proto se začaly obce, města sdružovat do mikroregionů s cílem zajistit splnění podmínek daných EU a zlepšení životní úrovně obyvatel. Kooperace mezi regiony je založena na dlouhodobém, společném řešení problémů a na vzájemné pomoci.

Cílem této práce je posouzení regionální spolupráce města Frenštátu p.R. a mikroregionu Frenštátsko v souvislosti s problematikou těžby černého uhlí. Konkrétním cílem je zjistit, zda spolupráce funguje, co je potřeba zlepšit a jaký dopad by měla těžba černého uhlí na mikroregion Frenštátsko.

Obecné řešení je uvedeno v první kapitole, která se zabývá vymezením základních pojmů regionální spolupráce měst a obcí, regionální politikou. Uvedeny jsou různé způsoby spolupráce mezi obcemi.

Z důvodů potřeby koordinace rozvoje územních celků se zvýšila poptávka ze strany různých subjektů regionálního rozvoje (měst a obcí, mikroregionů) po zpracování strategie lokálního nebo regionálního rozvoje. Tyto dokumenty jsou také základní podmínkou pro získání prostředků na realizaci investičních projektů z různých zdrojů či fondů.

Druhá kapitola je zaměřena na mikroregion Frenštátsko, kde město Frenštát p.R. je největší obcí. Kapitola je zaměřena na důvody vzniku, strategii a cíle mikroregionu Frenštátsko. Je zde uvedena základní charakteristika, jak města, tak mikroregionu. Dále jsou popsány dokumenty a programy týkající se těchto územních celků.

Poslední kapitola se zabývá problematikou těžby černého uhlí a jejich dopadů na město Frenštát p.R.. Jsou zde komentovány aktivity místních iniciativ, z hlediska jejich reakce na připravovanou těžbu a změn, které se dotknou funkcí krajiny v oblasti cestovního ruchu.

Zdroje dat jsem získala odbornou konzultací a z interních materiálů. Materiály mi byly poskytnuty v dostatečné míře Ing. Hrabovským, starostou města Frenštátu p.R. Překvapil mne negativní postoj při poskytování jakýkoliv informací firmou OKD a.s. Při zpracování bakalářské práce jsem využila metody analytické a komparační.

1 Vymezení pojmu obec a region

Obsahem této kapitoly je vymezení pojmů obec a region, kterou jsou základními územními jednotkami pro spolupráci měst a obcí. Města a obce jsou základním prvkem při vzniku mikroregionu.

1.1 Vymezení pojmu obec

Obec je základní územní jednotkou státu. Je tvořena obyvatelstvem, které společně užívá vymezené území a které má právo na samosprávu a je zakotvené v ústavě České republiky¹. Obec² je veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese veškerou odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Úkolem každé obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění těchto úkolů chrání veřejný zájem.

Zákon o obcích (§3 odst. 1)³ uvádí, že obec, která má 3 000 a více obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

Obec je spravována zastupitelstvem obce. Zastupitelstvo obce má v samostatné působnosti vyhrazeny určité pravomoci. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta a obecní úřad. Ve městě plní funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města a dalšími orgány města jsou rada města, starosta (případně primátor u statutárních měst) a městský úřad. Obec vykonává správu v samostatné a přenesené působnosti.

Samostatná působnost představuje samosprávu obce. V samostatné působnosti jedná obec svým vlastním jménem a na vlastní účet. Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům, nebo nejde-li o výkon přenesené působnosti.

¹ Ústavní zákon č.347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, čl.99.

² Na základě Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §3 odst. 1.

Obec dále vykonává tzv. přenesenou působnost. V rámci přenesené působnosti jejího vykonávání i výkonu státní správy. Tuto působnost vykonávají výkonné orgány obcí (obecní rada) a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy (obecní úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích).

1.1.1 Spolupráce mezi obcemi

Zákon o obcích⁴ stanoví (v §46) , že obce mohou při výkonu své samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Možnost spolupráce mezi obcemi při plnění jim svěřených úkolů vyplývá částečně i z jejich základního poslání, jímž je zabezpečování veřejných statků a služeb. Spolupráce se uskutečňuje na základě:

- a) smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu
- b) smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- c) založení právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.

Smlouva mezi obcemi za účelem konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo dobu neurčitou. Smlouva musí být v písemné formě a musí být předem schválena zastupitelstvy jednotlivých obcí, jinak není platná⁵.

Náležitosti smlouvy tvoří:

- a) účastníci smlouvy,
- b) předmět smlouvy a jeho rozsah,
- c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- d) způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy,
- e) způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

Majetek, který vznikl výkonem společné činnosti obcí na základě smlouvy se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na takto získaném majetku jsou stejné, není-li smlouvou stanoveno jinak.

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §46.

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §48.

Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, ne-li smlouvou stanoveno jinak.

Hlavním důvodem spolupráce je, že obce potřebují spolupracovat s druhými obcemi, aby byly schopny dostát svým povinnostem, které jim ukládá zákon a to se týká hlavně povinnosti zabezpečovat veřejné statky, služby pro své občany a zajistit celkový rozvoj území [1].

1.1.2 Dobrovolný svazek obcí

Svazek obcí je právnickou osobu, založenou obcemi za účelem ochrany prosazování společných zájmů. Samotné obce mohou jak vytvářet svazky obcí, tak mohou vstupovat do svazků obcí již založených.

Dobrovolné svazky obcí jsou zřizovány smlouvou o vytvoření dobrovolného svazku obcí, na základě zákona o obcích. O vytvoření svazku obcí, nebo o vstupu do již existujícího svazku rozhoduje zastupitelstvo příslušné obce.

Svazek obcí odpovídá veškerým svým majetkem za plnění svých povinností. Právní způsobilosti nabývá zápisem do registru sdružení vedeného u příslušného krajského úřadu.

Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména (podle §50 odst. 1)⁶:

- a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- b) zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §50 odst. 1.

d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,

e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,

f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi [23].

Předmětem činnosti dobrovolného svazku obcí nemohou být záležitosti týkající se výlučně suverenity obce, např. stanovení programu rozvoje územního obvodu obce, schvalování rozpočtu, organizační uspořádání obce, vydávání právních předpisů obce apod.“⁷

1.1.3 Spolupráce s obcemi jiných států

Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů. Obce mohou uzavírat s obcemi jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci⁸.

Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Spolupráce se uskutečňuje na základě smlouvy o vzájemné spolupráci. Tato spolupráce se uskutečňuje na stejném základě jako při uzavírání smluv u vnitrostátní spolupráci obcí (viz. 1.1.2.).

Mezinárodní spolupráce na úrovni místní samosprávy je představována:

- a) možností spolupráce obcí s obcemi jiných států
- b) možností spolupráce svazku obcí se svazky obcí jiných států

Smlouva může být uzavřena mezi dvěma nebo více obcemi i jiného státu, ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Smlouva o spolupráci musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvem obce.

⁷ Matrasová, E., Šlauf, V.: Zákon o obcích s komentářem

⁸ Zákon č.128/2000 Sb., §55 odst. 1,2

Písemná smlouva musí splňovat určité náležitosti a obsahuje následující údaje

- a) názvy a sídla účastníků smlouvy,
- b) předmět spolupráce a způsob jejího financování,
- c) orgány a způsob jejich ustavování,
- d) dobu, na kterou se smlouva uzavírá [1].

Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména úkoly v oblasti zajišťování rozvojových programů obcí či zabezpečení vzdělání pro své obyvatele. Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů. Obce mohou uzavírat s obcemi jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci.

Toto byly možnosti a způsoby utváření svazků obcí (a tím i územních celků spadající do významu pojmu mikroregion) v samostatné působnosti. V přenesené působnosti se v ČR vytváří druhý typ mikroregionu tzv. obce s rozšířenou pravomocí (ORP).

1.2 Obce s rozšířenou pravomocí

Obce s rozšířenou pravomocí jsou obce (většinou města), která jsou mezičlánkem přenesené působnosti mezi krajskými úřady a obecními úřady. Obce s rozšířenou působností představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. V jimi spravovaném území se nacházejí i obce s pověřeným obecním úřadem. Správní obvod žádné obce s rozšířenou působností nezasahuje mimo vlastní okres.

Kritéria pro obce s rozšířenou pravomocí:

- lepší dostupnost
- počet obyvatel správního obvodu cca 15 000
- přenos prvoinstančního rozhodování na co nejnižší možnou úroveň veřejné správy
- četnost vydaných prvoinstančních rozhodnutí na jednotlivých úsecích státní správy
- efektivnost, kvalita a hospodárnost výkonu veřejné správy na příslušném stupni
- náročnost přenášených působností na kvalifikovanost zaměstnanců v úřadu

Problematické je, že obce vykonávají rozšířenou přenesenou působnost současně jak pro území, jehož obyvatelé zastupitelstvo této obce volili, tak pro území, jehož obyvatelé na jeho složení nemají vliv.

Věcně je rozšířená působnost vymezena v Zákoně o obcích (v §11). Obce s rozšířenou působností vykonávají následující potřebné agendy, které lidé nejčastěji využívají:

- evidence obyvatel,
- vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů,
- evidence motorových vozidel,
- živnostenské oprávnění,
- výplata sociálních dávek,
- sociálně-právní ochrana dětí,
- péče o staré a zdravotně postižené,
- vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí,
- státní správa lesů, myslivosti a rybářství nebo doprava a silniční hospodářství[23]

1.3 Vymezení pojmu region

Pojem region je území vymezené na základě společných znaků (hospodářských, dopravních, kulturních, ekologických apod.) charakterizující relativně uzavřený celek, odlišující se od okolí specifickými funkcemi a rolemi [7].

Region je také územní celek vymezený administrativními hranicemi krajů, okresů, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle zákona o regionálním rozvoji⁹.

Region je obecným pojmem pro celou řadu českých pojmů, kterými se vyjadřují územní celky na mikroregionální, regionální a makroregionální úrovni. Ty již vyjadřují specifické charakteristiky daného území. Jsou to např. pojmy, administrativně-správní jako kraj, ORP nebo územně plánovací jako je zóna, katastr, aglomerace a sídlo anebo statisticko-programové jako soustava NUTS, LAU, okres, teritorium, oblast či region soudržnosti¹⁰

Silná pozice státu v provádění regionální politiky vedla nejen k utváření různých soustav, a tím i typů administrativně statistických regionů, ale nabídka také teoretické sféře možnost využít skutečných regionů v Evropě k pragmatickému definování typů regionů. Je-li stát výchozí územní jednotkou, pak region může představovat 3 odlišné cíle prostorové útvary [8]:

- **Subnacionální** (subnárodní) území představující dílčí území jednoho státu (př. mikroregiony)
- **Supranacionální** (nadmárodní) území sestávající ze dvou i více států (př. Pobaltí)
- **Transnacionální** (transnárodní) území, kde působí regionální aktéři ze dvou i více dílčích území dvou a více států (př. Euroregion Beskydy)

⁹ § 2a zákona Č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

¹⁰ Malinovský, Sucháček, Anglicko-český slovník regionálního rozvoje a EU.

V současnosti se zdůrazňuje pojetí regionu jako území, v němž existuje provázanost sítí a společný zájem na rozvoji regionů. Vedle interakcí v rámci regionu se zdůrazňují také společné zájmy (a znaky) území i obyvatel daného území. Někdy se proto hovoří o homogenních nebo o funkčních regionech (územích).

Homogenní regiony jsou územní celky, které jsou podle určitých indikátorů velmi podobné. Příkladem takových indikátorů jsou stupeň nezaměstnanosti, příjmová úroveň, vysoký podíl zaměstnanosti v určitých hospodářských sektorech, jako je zemědělství, cestovní ruch nebo těžký průmysl[9].

Funkční regiony nazýváme územní celky, které jsou s určitými indikátory velmi úzce spjaty. Důležitá je jejich velká vzájemná závislost. Na ohraničení funkčních regionů se velmi často používá kritérium denní dojížděky. Přitom patří k městu té samé územní jednotky, ze které určité procento obyvatel dojíždí do města za prací. Na ohraničení funkčních regionů se mohou používat také indikátory dojížděky za nákupy, dodavatelské sítě, telefonické hovory[9].

Další typy mikroregionů, které vznikají z iniciativ EU. Prvním typem je tzv. transnacionální region, jehož představitelem jsou Euroregiony. Druhým typem mikroregiony jsou území vytvářené za pomoci tzv. MAS (místních akčních skupin) a vychází ze strategie EU LEADER +. Oba dva typy mikroregionů se vyskytují především ve venkovských oblastech[6].

Euroregiony jsou území, která mají společné historické, kulturní i hospodářské znaky a jsou rozdělena státní hranicí. Euroregiony jsou tvořeny dílčími příhraničními částmi území dvou či více států.

Základní cíle přeshraniční spolupráce:

- utváření nové kvality hranic jako místo k setkávání,
- zlepšení a vyřešení problémů v hraničních regionech,
- zajištění rovnocenných podmínek pro život občanů na obou stranách hranice a
- na odstranění hospodářských a infrastrukturálních překážek a nerovnováhy.

Euroregiony vznikají na základě vzájemných dohod představitelů z příhraničních regionů tzn. měst, obcí a dvou nebo více zemí a fungují na základě vlastních stanov. V České republice se nachází 13 euroregionů, které pokrývají celé příhraničí ČR.

Přeshraniční spolupráce je financována z prostředků EU, vlastních zdrojů měst a obcí a soukromého sektoru. Členské země čerpají prostředky na přeshraniční spolupráci z iniciativy INTERREG III[5].

Evropská databáze Místních akčních skupin (MAS), se zabývá přípravou integrovaných strategií rozvoje venkovských oblastí, podílí se také na řešení problémů jednotlivých oblastí (mikroregionů) formou převzetí iniciativy rozhodovacích procesů týkající se určité venkovské oblasti. V České republice se nachází 54 místních akčních skupin. MAS má právní subjektivitu. MAS rozděluje prostředky Programu LEADER ČR.

Podpora je zaměřena především na:

- technickou pomoc pro studie lokální oblasti a analýzu území,
- informování a vzdělávání populace pro podporu aktivní účasti v procesu rozvoje
- zakládání reprezentativních místních rozvojových partnerství,
- vypracování integrovaných rozvojových strategií,
- financování, vyhledávání a přípravy žádostí o podporu.

Region je vymezitelný mnohými způsoby[7]:

- **Hospodářský region** je účelově vymezené území, na které je soustředěna pozornost státu, nebo ve kterém se samosprávné subjekty v něm působící sdružily ke splnění společných hospodářských cílů, k realizaci společných záměrů ekonomického rozvoje tohoto území. Typickým znakem jsou těsné funkční vztahy jeho jednotlivých územních částí a významné vazby mezi subjekty regionu. Nemusí pokrývat celé území státu (příkladem je aglomerace, venkovský nebo starý průmyslový region).
- **Správní region** je územně správní celek vytvořený za účelem výkonu veřejné správy. Pokud je veřejná správa rozčleněná do takových územních celků (správní regionů), musí pokrývat celé území státu (např. ORP, kraj).

- **Problémový region** je území, které má soustředěnou nenaplněnou míru uspokojování některých z potřeb obyvatelstva (nebo jiné územní problémy) a objektivně prokazatelné podmínky ztíženého přizpůsobení se tohoto území na působení tržních mechanismů, jejichž důsledkem je zaostávání hospodářského a sociálního rozvoje regionu (např. strukturálně postižený, hospodářsky slabý region).

1.3.1 Klasifikace regionů

Regionální politika Evropské unie spočívá zejména ve vyrovnání hospodářských, sociálních a dalších rozdílů mezi regiony. K tomuto účelu byla v Evropské unii vytvořena speciální metodika **NUTS** (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). V překladu to znamená, že jde o **Soustavu územní statistických jednotek**, která NUTS se používá pro potřeby statistického vyhodnocování vývoje a disparit mezi regiony v Evropě¹¹, a regionální politice EU k posuzování a hodnocení potřebnosti regionů připojit se k plnění strategických cílů rozvoje EU (a tím získávání podpory z prostředků EU pro daný region).

Klasifikace NUTS byla zavedena¹² Statistickým úřadem Evropského společenství ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek[1].

První tři úrovně NUTS se označují jako regionální úrovně. Od roku 1990 byla tato klasifikace rozšířena o další dvě lokální úrovně LAU (*Local administrative units*). V České republice byla tato soustava aktualizována a zavedena nová soustava (sdělením č. 201/2007 Sb. ze dne 26. července 2007) s účinností od 1. ledna 2008.

¹¹ Vedle soustavy NUTS se používá ke statickým účelům také dvojúrovňová soustava LAU (více viz níže).

¹² Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) z roku 2003. V České republice je klasifikace NUTS regionů určena usnesením vlády České republiky č. 707 ze dne 26. října 1998.

Tabulka 1: Klasifikace územních jednotek CZ-NUTS a LAU

<i>Úroveň</i>	<i>Název územní jednotky</i>	<i>Počet územních jednotek v ČR</i>
LAU 2	obce	6 249
LAU 1	okresy	76 + Praha
NUTS III	kraje	13 + Praha
NUTS II	sdílené kraje	8
NUTS I	území celé ČR	1

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování.

Klasifikace NUTS se využívá ke statistickému monitorování a k analýzám sociální a ekonomické situace v regionech a pro potřeby přípravy, realizace a hodnocení regionální politiky. Od roku 1988 je klasifikace NUTS používána v legislativě EU zejména pro úkoly spojené s čerpáním ze Strukturálních fondů EU.

Klasifikace obsahuje 6 úrovní NUTS, které představují velikostní skupiny. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizován počtem obyvatel a rozlohou[7].

Členění územní jednotek v České republice:

- a) NUTS 0 = Stát, Česká republika
- b) NUTS 1 = země jako větší část státu (v ČR není vymezena)
- c) NUTS 2 = větší administrativní celky, v ČR Regiony soudržnosti, jsou rozděleny následovně:

1. **Praha** – území hlavního města Prahy
2. **Střední Čechy** – území Středočeského kraje
3. **Severozápad** – území kraje Karlovarského a Ústeckého
4. **Severovýchod** – území kraje Libereckého, Královohradeckého a Pardubického
5. **Jihozápad** – území Jihočeského a Plzeňského kraje
6. **Jihovýchod** – území krajů Vysočina a Jihomoravského
7. **Střední Morava** – území Olomouckého a Zlínského kraje
8. **Moravskoslezsko** – území Moravskoslezského kraje

d) NUTS 3 = středně veliké administrativní celky, např. v ČR jsou kraje a tvoří je tato soustava krajů 14. krajů (viz. tab. 2):

Tabulka 2: Soustava krajů ČR (NUTS 3)

	<i>Název kraje</i>		<i>Název kraje</i>
1.	Hlavní město Praha	8.	Jihočeský kraj
2.	Středočeský kraj	9.	Plzeňský kraj
3.	Karlovarský kraj	10.	Kraj Vysočina
4.	Ústecký kraj	11.	Olomoucký kraj
5.	Liberecký kraj	12.	Zlínský kraj
6.	Královehradecký kraj	13.	Jihomoravský kraj
7.	Pardubický kraj	14.	Moravskoslezský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování.

e) NUTS 4 = Okresy (76 + Praha)

f) NUTS 5 = Obce (6249)

1.4 Regionální politika

1.4.1 Příčiny vzniku

Příčiny vzniku regionální politiky jsou, s výjimkou několika málo států, v podstatě stejné. Takřka v kterémkoli státě se nacházejí vedle prosperujících regionů s vysokou životní úrovní i regiony, s podprůměrnou ekonomickou výkonností, vysokou nezaměstnaností a další sociální problémy. Stejnými problémy se v současnosti vyznačují i některé regiony v ČR.

1.4.2 Regionální politika v České republice

Regionální politikou se rozumí ovlivňování hospodářských procesů v území státu anebo většího ekonomického prostoru a to prostřednictvím veřejného sektoru. Přitom se má korigovat prostorová alokace vytvořená trhem. Regionální politika se snaží většinou o ovlivnění větších územních celků. Regionální politika nabývá v čase na stále větším významu.

Vládní regionální hospodářská politika se zaměřuje na posilování výkonnosti v problémových regionech prostřednictvím změn v prostorovém rozmístování ekonomických aktivit a lokalizačních podmínek. Přijímaná opatření budou odrážet představy tvůrců politik o žádoucí struktuře regionální ekonomické výkonnosti a také jejich názory na efektivní způsob dosažení požadovaných změn.

Ve své obecné poloze regionální politika usiluje o zvýšení ekonomické výkonnosti a zlepšení celkové pozice krizových oblastí a také o sblížení výkonnosti jednotlivých regionů. Ekonomická výkonnost může být měřena různými ukazateli, např. tempem růstu nebo absolutní úrovni důchodu.

Důraz je přitom kladen na opatření, která povzbuzují zájem průmyslových oborů o vstup do oblastí s vysokou nezaměstnaností, resp. zájem pracovníků opustit tyto oblasti a které podporují aktivity firem podnikajících v krizových oblastech a vytvářejí důchod zvyšováním veřejných výdajů [7].

Regionální politika je koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů, jejímž cílem je:

- a) přispívat k rozvoji jednotlivých regionů
- b) snižovat rozdíly mezi ekonomickou a sociální úrovní jednotlivých regionů
- c) podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů

Regionální politika se **provádí**:

- a) v úrovni republiky (státu) – strategie celoplošné, programy selektivně a
- b) v úrovni krajů – celoplošně.

Regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů[4].

1.4.3 Programové zabezpečení regionální politiky ČR

Regionální politika je realizována prostřednictvím tzv. programování. Programování je jedním z principů provádění regionální politiky (politiky hospodářské a sociální soudržnosti). Programování vyjadřuje souvislosti poskytované pomoci. Ta se realizuje nikoli na základě nekonceptně předkládaných projektů, ale naopak prostřednictvím projektů naplňujících cíle programových dokumentů (operačních programů, národního

strategického referenčního rámce a dalších strategických dokumentů). Výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek uskutečňovaný v dlouhodobějším horizontu, který se zaměřuje na dosažení cílů definovaných rozvojových priorit.

Smyslem programování je tvorba programových dokumentů a následně přidělování finančních prostředků ze strukturálních fondů na základě víceletých rozvojových programů. Každý členský stát nebo region vypracuje svoje návrhy a sestaví z nich rozvojový plán pro potřebné oblasti nebo pro ohrožené sociální skupiny. Dokončené plány se předloží Evropské komisi, která společně s členskými státy projedná obsah dokumentů a posoudí, z jakých prostředků na úrovni příslušného státu a na úrovni Společenství by plány měly být realizovány. Pokud se obě strany dohodnou, Komise schválí konečné plány a programy (v dokumentu Národní strategický referenční rámec). Na daný účet je vyplacena příslušná částka a členské státy mohou začít s realizací programu.

Základním programovým dokumentem regionální politiky ČR na úrovni státu je **Strategie regionálního rozvoje** v gesci MMR ČR, která obsahuje:

- analýzu stavu regionálního rozvoje,
- charakteristiku silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých krajů a okresů,
- strategické cíle regionálního rozvoje v ČR,
- vymezení státem podporovaných regionů a
- doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti.

Na základě programového dokumentu jsou v rámci regionální politiky ČR jsou realizovány celoplošné regionální rozvojové programy, programy pro regiony se soustředěnou podporou státu a programy přeshraniční spolupráce.

Tyto programy jsou zaměřeny zejména na podporu malého a středního podnikání, na rozvoj infrastruktury a cestovního ruchu, občanské vybavenosti a služeb, ochranu životního prostředí a celkové zvyšování kvality života v regionech.

Státní regionální programy podpor regionálního rozvoje jsou víceleté a určeny k podpoře předem vybraných regionů se stanoveným pevným časovým, tématickým a finančním rámcem realizace a program obnovy venkova (např. Program rozvoje venkova, POV).

POV je nejvýznamnějším celoplošným regionálním rozvojovým programem v ČR a navazuje na „Program obnovy vesnice“, který vznikl na počátku 90. let.

Cílem podpory POV jsou venkovské obce a venkovské mikroregiony, které zajišťují zpracování a realizaci koncepčních dokumentů svého rozvoje, jako například koncepce rozvoje územního celku, místní program obnovy apod.

Podpora v podobě dotací se týká menších investičních akcí jako rozvoje technické infrastruktury, zachování a obnova venkovské zástavby, úpravy veřejných prostranství, tvorby rozvojových dokumentů, vzdělávání a poradenství.

Další kapitole se budu zabývat otázkou v čem je hlavní smysl a význam zakládání mikroregionů.

1.5 Dílčí shrnutí

Územní celky na úrovni mikroregionu se v ČR vytváří na základě tří procesů. Dva typy mikroregionu se vytváří na základě zákona o obcích. Prvním typem jsou území, která vznikly prostřednictvím smlouvy o spolupráci obcí (tzv. svazky obcí) v samostatné působnosti obcí. Druhý typ je vytvořen v rámci rozšířené (přenesené) působnosti obcí (tzv. ORP). Třetí typ území na mikro úrovni regionů jsou Euroregiony. Vznikají podobně a za stejných smluvních podmínek jako první výše uvedený typ, ale jejich územní působnost přesahuje do sousedního státu (tzv. transhraniční region). A posledním typem mikroregionů v ČR jsou území, na kterých působí tzv. MAS. V další kapitole se budeme zabývat otázkou v čem je hlavní smysl a význam zakládání mikroregionů na konkrétním příkladu subnacionálního mikroregionu.

2 Mikroregion Frenštátsko

Mikroregion Frenštátsko je představitelem svazků obcí z okresu Nový Jičín a Frýdek-Místek. V okrese existuje ještě mikroregion bílovecko, odersko a poodří. Město Frenštát p.R. je nejvýznamnějším členem toho svazku a následující text je zaměřen především na mikroregion Frenštátsko jako celek.

2.1 Vznik mikroregionu

Problematicku integrace obcí do mikroregionů není možné chápat jen jako spojování či slučování obcí, ale jako vzájemné provázání a propojení jejich záměrů a aktivit v územně uceleném zájmovém prostoru s cílem dosažení žádoucích změn ve všech obcích.

2.2 Základní charakteristika mikroregionů Frenštátsko

Mikroregion Frenštátsko (MF) se nachází v jižní části Moravskoslezského kraje. Na jihu sousedí se Zlínským krajem, na východě s obcemi správního obvodu Frýdlant nad Ostravicí. Na severu jeho hranici tvoří obce správního obvodu Frýdek-Místek, na severozápadě obce správního obvodu Kopřivnice a na západě obce správního obvodu Nový Jičín. Mikroregion zahrnuje 7 obcí, z toho jedno město Frenštát pod Radhoštěm, které je zároveň Pověřeným úřadem. Na celkové rozloze kraje se podílí 2,1 % a podíl obyvatel činí 1,7 % obyvatel kraje. Lesy zaujímají 42,2 % rozlohy území regionu, zemědělská půda téměř 47 %. Poloha mikroregionu je znázorněna na obrázku.

MF je charakteristický svým členitým reliéfem podhorské a místy až horské krajiny s množstvím jehličnatých či smíšených lesů. Území mikroregionu patří horopisně do Moravskoslezských Beskyd. Nejvyšším bodem mikroregionu je Radhošť 1 129 m n. m.

Oblast leží v samém srdci Beskyd, které náleží k horské soustavě Karpat s charakteristickými dlouhými údolími a příkrými stráněmi. Jsou zde rozsáhlé lesy, převážně smrkové, vyskytuje se zde i vzácná a chráněná květena. Již v roce 1973 byly Beskydy vyhlášeny Chráněnou krajinnou oblastí, která je svou rozlohou největší v ČR.

Valašsko, do kterého tento region také patří, bylo nazváno podle pastevců ovcí a bylo osídleno již ve 12. století. Spojením kultury horských pastevců a zemědělců, kteří se usadili v údolích, vznikla velmi osobitá kultura. Zachovala se i působivá lidová architektura dřevěných staveb a dodnes jsou udržovány folklorní tradice.

Město Frenštát pod Radhoštěm je kolébkou české turistiky. Vedle Pusteven s charakteristickými sochami Radegasta a Cyrila a Metoděje a historickými stavbami, jsou oblíbenými cíli turistů také blízké hory Radhošť, Javorník, Smrk a Ondřejník. V okolí je množství turistických cest a lyžařských sjezdovek a běžeckých tras.

2.3 Důvody vzniku mikroregionů¹³

Mikroregiony jsou účelově založená společenství obcí, v rámci kterých je zintenzivněna spolupráce mezi sdruženými obcemi, společné cíle jsou poté lépe dosažitelné. Mezi hlavní důvody vzniku mikroregionů řadíme:

Podávání společných projektů pro řešení infrastruktury v obci

Jedná se o jeden z nejčastějších důvodů vytvoření mikroregionu. Hlavním cílem této činnosti je získání finančních prostředků. Menší obce tak mají větší možnost podílet se na finančně nákladnějším projektu. Úskalím pro ně často bývá unáhlený vstup do sdružení, který daný problém nevyřeší. Nositelem projektu je totiž vždy jedna konkrétní obec, která také za projekt odpovídá

Řešení nahromaděných problémů přesahujících hranice jedné obce

Pokud obce zakládají mikroregion za tímto účelem, jedná se většinou o promyšlenou a rozsáhlou strategii. V rámci této snahy je nutné najít značné množství zdrojů na realizaci společných cílů. Mezi hlavní patří zejména zlepšení infrastruktury, plynofikace, kanalizace či výstavba čistíren odpadních vod a další. Z rozsahu těchto projektů vyplývá, že je výhodnější investice společná než individuální investice jednotlivých obcí

¹³ Rektořík, J. Šelešovský, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita, 1999, str. 23.

Uskutečňování záměrů, ovlivňujících kvalitu života obyvatel členských obcí

V dřívějších dobách existovala na vesnicích zemědělská družstva, která mnohdy podporovala na venkově kulturní a sociální instituce. Mezi činnosti družstva spadalo také zajišťování dopravy, stravování, kultury, sportu a rekreace. Postupem doby se z družstev staly soukromé podnikatelské subjekty a řada aktivit, které družstva zajišťovala, odpadla. Přestože i nadále zůstávají aktivní některé svazy a spolky, vyvstává problém nedostatku finančních prostředků pro zajištění jejich i ostatních aktivit. Řešením proto může být společná podpora infrastruktury, dopravních spojů a podpora ze strany podnikatelů, kteří budou schopni některé aktivity sponzorsky dotovat.

Společný postup obcí při jednání s ostatními subjekty

V současnosti je kladen velký důraz na spolupráci obcí s místní státní správou, samosprávou, podnikateli, neziskovými organizacemi a občany. Pokud se obce spojí v jeden celek za účelem společného postupu při jednání s uvedenými subjekty, stanou se tak pro mnohé z nich zajímavějšími, myšleni z ekonomického hlediska a mají větší šanci na úspěšnou realizaci projektů. Celá řada mikroregionů tak má více příležitostí navázat kontakty s místními podnikateli a koordinovat postup všech zainteresovaných stran. Je také důležité, aby občané zainteresovaných obcí byli informováni o všech aktivitách mikroregionu a mohli se účastnit rozhodování o jeho vývoji.

Společné získávání informací potřebných pro další rozvoj

Problémem se kterým se dnešní venkov také potýká je zpravidla práce s informacemi. Můžeme říci, že neexistuje jeden zaručený a ověřený zdroj informací, což má za následek šíření falešných zpráv. Snahou je, aby mikroregion získával stále nové aktuální informace, a to nejen ze státních institucí, ale také od soukromých organizací.

V současné době je nejčastějším zdrojem informací internet, který poskytuje informace zejména všeobecného charakteru. Je žádoucí, aby na základě těchto všeobecných informací mikroregion připravoval vlastní besedy, na nichž by byly objasňovány konkrétní záležitosti mikroregionu. Mikroregion by měl získávat co nejvíce aktuálních informací, analyzovat je a pružně na ně reagovat.

Výměna zkušeností mezi obcemi a mikroregiony

Jedním z předpokladů fungujícího svazku obcí je komunikace mezi jeho členy. Pokud se představitelé obcí scházejí pouze při podpisu dokumentů, ochuzují se tak o možnosti řešení problémů při příležitosti jiných kontaktů. Založení svazku obcí není pouze prostředkem k získání dotací, jeho výhodou je také neformální komunikace mezi starosty přinášející celou řadu cenných informací a podnětů, které je možné realizovat v jednotlivých obcích nebo i v rámci mikroregionu[1].

2.4 Město Frenštát pod Radhoštěm

Město Frenštát p. R. se nachází na okraji Chráněné krajinné oblasti Beskydy, největšího chráněného území v České republice, které se rozkládá na ploše 1160 km². Dnešní horská pásma Moravskoslezských Beskyd, rozčleněná hlubokými údolími řek a potoků, vznikla horotvornými pohyby alpínského vrásnění. Kácení a rekultivace původně rozsáhlých lesů spojené se salašnickým způsobem chovu ovcí vedly ke vzniku luk a pastvin. a dnešního krajinného rázu oblasti s koloritem valašských chalup. Vegetaci a květenu Beskyd tvoří rostliny typicky karpatských druhů. Na horských loukách a mokřinách rostou chrpy i orchideje. V lesích trvale žijí vzácné druhy živočichů jako např. rys ostrovid, vydra říční nebo tetřev hlušec. Beskydská oblast zahrnuje území přirozené akumulace vod a patří mezi nejvýznamnější zásobárny pitné vody v České republice[10].

2.4.1 Historie Frenštátu pod Radhoštěm

Město založil kolem roku 1300 některý z příslušníků rodu Hückeswagenů, z největší pravděpodobností Jindřich z Příbora, jako tržní středisko šostýnského panství. Pojmenováno bylo podle lokátora Franka z Choryně, otce Jindřicha z Příbora. Písemně je doloženo až později, roku 1382. Má charakteristický lokační půdorys, typický pro města severní Moravy a přilehlé části Slezska.

Jádro města tvoří obdélné náměstí, navázané na dvojici paralelních ulic, z nichž je však střídavě vždy jen jedna tranzitní. Příčné ulice prakticky nejsou vyvinuty. V severozápadním rohu náměstí je postaven farní kostel sv. Martina. Vnitřní město je poměrně malé. Již od středověku se však rozvíjela zástavba na předměstí. Zde také nejpozději v době pozdní gotiky byl vybudován hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele (pokud není starší). Dřevěná předměstská zástavba se zprvu zřejmě omezovala jen na levou

stranu Lomné. V 16. století se však začala větvit podél vznikajících cest a potoka. Největší nárůst zaznamenala od 2. poloviny 18. do třetiny 19. století, kdy se počet domů ve Frenště p. R. ztrojnásobil z 254 na 778 domů.

Z toho ovšem velká část připadala na domy postavené mimo město; vlastní město s předměstími zahrnovalo ještě roku 1921 591 domů. Z toho je zřejmé, že pasekářská kolonizace, která bezprostřední okolí města zasáhla zřejmě již v 16. století, zaznamenala hlavní rozvoj právě až v tomto období.

Vnitřní město mělo dříve převážně přízemní dřevěnou zástavbu. K rozsáhlejší zděné přestavbě došlo po požáru města v roce 1680. Převážná většina dnešních domů vznikla až ve 2. polovině 19. století. Mezi významné stavby, z toho období patří novorenesanční škola č.p. 220 z roku 1875 na Palackého náměstí.

Ve 2. polovině 19. století a za 1. republiky město poměrně výrazně rostlo, přičemž základ uliční sítě byl převzat z existující předměstské půdorysné struktury. Hlavní se stala ulice z náměstí kolem hřbitovního kostela k nádraží.

V polovině 50. let 20. století bylo vybudováno velké sídliště, odrážející architekturu socialistického realismu, několik školních budov a kasárna. Průmyslové podniky zůstaly soustředěny na periferii města.

Do 70. let 20. století přetrvávala roubená zástavba, která byla již v 50. letech 20. století postupně nahrazována moderními domy. V 70. – 80. letech zanikla velká část historické předměstské zóny z důvodů výstavby vysokopodlažních panelových domů, které se přibližovaly až do samé blízkosti historického jádra města. Rozvoj panelové výstavby v závěru období socialismu souvisel s přípravou hlubinné těžby černého uhlí v okolí města (první šachta byla roku 1995 otevřena jihovýchodně od města, směrem k Trojanovicím; tvoří ji centrální a 3 pobočné doly)[22].

2.5 Obce Mikroregionu Frenštátsko

Vedle města Frenštát p.R., je součástí mikroregionu Frenštátsko 7 obcí.

Obec **Bordovice** se rozkládá podél břehů Lichnovského potoka v délce asi 2 km od jihozápadu k severovýchodu. Údolí obklopují vysoké svahy, ohraničenými na severozápadu vrcholem „Na Peklech“ 608 m.n.m. a na jihovýchodě Velkým Javorníkem 918 m.n.m. Obec patří do chráněné krajinné oblasti Beskydy, přírodního parku Podbeskydská pahorkatina. Bordovice jsou podhorská obec nedaleko západně od

města Frenštát p. R. Velikostí patří mezi menší až střední obce. Z hlediska vývoje počtu obyvatel je předpokládán v budoucnu malý pokles. Nelze předpokládat větší rozvoj podnikatelské sféry[13].

Obec **Kunčice pod Ondřejníkem** leží mezi frenštátskou a frýdlantskou kotlinou, mezi horami Ondřejníkem, Radhoštěm a Kněhyní, v horském údolí převážně na úpatí Ondřejníku, je dlouhá zhruba 9 km, rozlohu má 21 km². Obec je ideálním východiskem turistických cest do beskydských hor, do blízkých měst a obcí, s množstvím rekreačních objektů. V zimě zde jsou výborné podmínky k turistice na lyžích[14].

Obec **Lichnov** se rozprostírá v údolí Lichnovského potoka. Je skryt náhodně projíždějícím návštěvníkům Beskyd. Obec se nachází mezi Kopřivnicí a Frenštátem p. R. Má vlastní obecní úřad. Z hlediska vývoje počtu obyvatel je předpokládána stagnace až mírný pokles. Je zde předpoklad rozvoje drobné podnikatelské sféry[15].

Tichá leží v jednom z údolí, kterým protéká řeka Tichavka. Tichá se nachází v oblasti Přírodní park Podbeskydí. Nachází se zde Travertinová kaskáda, která byla vytvořena vápenatým pramenem je zapsána mezi chráněné přírodní útvary. Obec patří mezi obce bývalého okresu Nový Jičín a nachází se severně od Frenštátu p. R. Z hlediska vývoje počtu obyvatelstva je očekávána stagnace a mírný nárůst. Je předpoklad rozvoje drobné podnikatelské sféry[16].

Trojanovice jsou horskou obcí v Beskydech rozprostírající se pod masívy Noříčí 1047 m.n.m., Radhoště 1129 m.n.m. a Velkého Javorníku 918 m.n.m. Obec je jedním z nejznámějších středisek zimních sportů a východiště túr v Beskydech. V obci je značně rozvinutý turistický ruch, chataření a související kapacity ubytování a stravování. Z hlediska vývoje stálých obyvatel je předpokládán malý nárůst. Velký nárůst je předpokládán u přechodných obyvatel v turistické zimní i letní sezóně. S tím také souvisí rozvoj podnikatelské sféry[17].

Obec **Veřovice** je střední velikosti se nachází na horním toku řeky Jičínky, na úpatí stejnojmenných Veřovických vrchů, které jsou součástí Moravskoslezských Beskyd. Vzhledem k charakteru obce lze očekávat rozvoj obce a nárůst obyvatel. Rozvoj

podnikatelské sféry je patrný zejména v dolní části obce. Současně lze předpokládat vzhledem k poloze i rozvoj turistického ruchu[18].

2.6 Cíle Mikroregionu Frenštátsko

Cílem vzniku MF je zejména možnost čerpání dotací z fondu SAPARD. Významným přínosem bude také vzájemná spolupráce členských obcí, prosazování společných zájmů a rozvoj zaměstnanosti, ekonomiky, infrastruktury, zlepšování životního prostředí a rozšíření cestovního ruchu. Úkoly, na které se MF zaměří korespondují s potřebami členských obcí, které vyplývají z prováděné socioekonomické analýzy.

MF lze charakterizovat jako průmyslově zemědělský z těchto důvodů: území mikroregionu tvoří především zemědělská půda a lesy. Z dlouhodobého hlediska se projevuje stárnutí obyvatelstva a nízká hustota zalidnění mikroregionu. Stále dochází ke zvyšování míry nezaměstnanosti. Je zde vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných uchazečů o zaměstnání,

V regionu působí několik významných průmyslových podniků, které se stále rozšiřují, v rámci výměry zemědělské půdy. Kvalita orné půdy nezaručuje potřebné výnosy zemědělských plodin, proto se rozvoj zemědělství zaměřuje na rozšíření chovu hospodářských zvířat, významným přínosem bude také rozvoj turistiky[11].

2.7 Strategie a podpory rozvoje mikroregionů

Strategie mikroregionů neboli program rozvoje mikroregionu je důležitý dokument, jehož význam pro rozvoj mikroregionu spočívá především v tom, že poskytuje rámcové představy o budoucích směrech vývoje mikroregionu, na kterých se dohodli všichni představitelé členských obcí. Měl by být střednědobým až dlouhodobým plánem zahrnujícím koordinaci veřejných a soukromých aktivit týkajících se ekonomického, sociálního, kulturního rozvoje, včetně ochrany životního prostředí.

Podrobně a správně vypracovaný strategický program rozvoje je důležitým zdrojem informací jednak pro místní podnikatelskou sféru z hlediska formování její podnikatelské strategie, i významným podkladem pro tuzemské i zahraniční investory, pro které je možnou zárukou toho, že mikroregion nebude své záměry často měnit.

Vypracovaný program rozvoje mikroregionu je jednou z podmínek poskytnutí dotací z fondů na podporu regionálního rozvoje[11].

2.8 Poskytování dotací na projekty mikroregion

Mikroregiony nabyly významu po vstupu ČR do Evropské unie, neboť sdružování obcí do mikroregionů je důležitou podmínkou pro čerpání prostředků z jejich zdrojů. Bez mikroregionů by nebyly žádné dotace, neboť některé oblasti jsou tak malé, že by na dotace nedosáhly a území by se nemohlo rozvíjet.

2.8.1 Poskytování dotací na projekty mikroregionů - Programu obnovy venkova

Poskytování dotací na projekty související s vytvářením venkovských mikroregionů. Dotace je tak možné poskytovat v rámci „Programu podpory regionálního rozvoje“ Ministerstva pro místní rozvoj. O dotaci mohou žádat jak mikroregiony neuspokojené v rámci „Programu obnovy venkova“, tak i další mikroregiony.

Podmínkou čerpání systémové investiční dotace je dodržení „Zásad pro poskytování čerpání prostředků státního rozpočtu vydaných Ministerstvem pro místní rozvoj. Dotované projekty musejí být v souladu s cíli, prioritami a opatřeními uvedenými v „Plánu rozvoje zemědělství a venkova České republika na období 2000 - 2006“. Při výběru zhotovitele, který se realizace projektu účastní musí být postupováno v souladu s ustanoveními zákona o zadávání veřejných zakázek a projekt nebo jeho další akce nesmějí být současně finančně podpořeny z jiných dotačních zdrojů než ze státního rozpočtu nebo z jiných státních fondů.

Upřednostňovány jsou ty projekty, jejichž ukazatelé prokazují vytváření nových pracovních příležitostí a snížení nezaměstnanosti, snížení nebo zkrácení dojíždění za prací, zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání a společenský život, zvýšení příjmů zemědělských podniků a rodin pracovníků v zemědělství a lesním hospodářství nebo vyšší využití alternativních obnovitelných místních zdrojů energie.

Vznik mikroregionu můžeme chápat jako vzájemné propojování zájmů jednotlivých členských obcí mikroregionu. Mikroregiony mohou vznikat z různých, výše uvedených důvodů. Hlavním důvodem jejich tvorby by však neměla být pouze potřeba

získání finančních prostředků z fondů EU, nebo fondů pro podporu regionálního rozvoje. Záměr založení mikroregionu musí být předem promyšlenou strategií, na které se shodnou všichni představitelé obcí. Na tomto základě vypracovaný podrobný strategický program mikroregionu významně pomůže jeho rozvoji. Samotný smysl založení mikroregionu je také třeba vidět v širších souvislostech, jako je vzájemná pomoc, spolupráce, koordinace a komunikace mezi členskými obcemi a jejich občany[6].

2.8.2 Poskytování dotací na projekty mikroregionů – Euroregionům

Evropská unie v rámci své regionální politiky prostřednictvím iniciativy **INTERREG** podporuje příhraniční rozvojové programy s cílem postupně překonat stávající problémy. Je to spolupráce přesahující hranice a napomáhá zmírňovat nevýhody, které s sebou hranice území nesou. INTERREG především podporuje aktivity v euroregionech se zaměřením na cestovní ruch, kulturní výměny, mezilidská setkávání, snahy o nastavení spolupráce záchranných systémů v území, spolupráce mezi školami, podpora hospodářství a obchodu a v neposlední řadě se podílí na řešení společných problémů v oblasti životního prostředí[4].

2.8.3 Poskytování dotací na projekty mikroregionů – Iniciativa EU LEADER+

Leader + je program Evropské unie realizovaný v členských zemích . Cílem je podporovat představitele venkovských oblastí k zamýšlení se nad dlouhodobým potenciálem svých oblastí, a současně podporovat zavádění nových integrovaných, vysoce kvalitních a originálních strategií pro trvale udržitelný rozvoj venkova. Leader + je určen pro mikroregiony o velikosti 10 000 – 100 000 obyvatel. Administrativa Programu je v souladu s iniciativou EU decentralizovaná, využívá místní akční skupiny (MAS). MAS jsou základním řídicím orgánem iniciativy Leader +.

3 Problematika těžby uhlí ve Frenštátě p.R.

3.1 Historie dolů

Od roku 1945 byla beskydská oblast ověřena 51 vrty z povrchu. Bylo zjištěno, že dobyvatelné uhelné sloje o průměrné mocnosti 3,6 -5 m se nacházejí až v hloubce 900 - 1300 m. Na základě průzkumů byl vymezen dobývací prostor o rozloze 6317 ha, který byl rozdělen do pěti závodů[2].

Výstavba dolu Frenštát začala v roce 1981. Byly vyhloubeny dvě průzkumné jámy o hloubce cca 1 000 m a provedena výstavba řady povrchových objektů a rozvodných sítí na závodě Frenštát-západ. V polovině roku 1982 začalo hloubení jámy 4 projektovaného závodu Frenštát západ, během prací však došlo k její devastaci. Proto byla zesílena výztuž. Konečná hloubka jámy č. 4 je 943 metrů. V březnu 1983 začalo v téže lokalitě hloubení jámy č. 5. Dokončena byla bez problémů dosažením hloubky 1088 metrů. Obě jámy byly spojeny na úrovni -590 metrů. První uhlí bylo z jámy č. 5 vyvezeno 12. dubna 1988. Pocházelo z hloubky 885 metrů. V roce 1989 vydalo tehdejší federální ministerstvo paliv a energetiky rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru a učinilo tak prakticky nejvýznamnější právní krok k těžbě.

V roce 1991 však byly práce na ložisku pozastaveny a důl zakonzervován. Od 1. 1. 1995 je zde pak z rozhodnutí představenstva OKD, které bylo schváleno Obvodním báňským úřadem (OSÚ) v Ostravě, realizován pouze zajišťovací provoz s termínem platnosti do konce roku 2003.

V dubnu roku 1997 představila společnost OKD nový podnikatelský záměr těžby černého uhlí v Beskydech. Tento projekt se "omezuje" na jedinou lokalitu z původních pěti - a to dobývací prostor Frenštát - Západ o rozloze 36,97 km čtverečních ležící v okrese Nový Jičín. v kat. Trojanovice a částečně i města Frenštát pod Radhoštěm (jižně od města, v tzv. Frenštátské kotlině). Vlivy poddolování by však měl pocítit i Rožnov p.Radh. a obec Veřovice. Celková plocha postižená předpokládanými poklesy půdy tak byla odhadnuta na 1830 ha[3].

Ročně by zde chtěly vytěžit okolo 2,2 mil. tun uhlí, životnost dolu plánují na 40 let s možností dalšího prodloužení. Využitelné zásoby ložiska byly vypočteny na 814 mil. tun, z toho vytěžitelných je asi 309 mil. tun

Rezervy dolu Frenštát se skládají ze dvou ložisek: Frenštát-západ a Frenštát-východ. Důl Frenštát je v konzervačním režimu. Důl Frenštát má rozlohu přes 63 km². Společně se sousedícím průzkumným územím Čeladná-Krásná jde o jediné významné ložisko uhlí s dobývatelnými sloji karvinského souvrství mimo Karvinsko. Existuje zde pět slojí vhodných k využití. Kromě toho je zde i ostravské souvrství. Důl Frenštát má celkové zásoby uhlí cca 1,6 mld. tun. Odhad vytěžitelných zásob uhlí je nejméně 80 mil. tun.

Dobývací prostor o rozloze 63 km² byl situován v oblasti Frenštátska a zasahuje do katastrů 11 obcí a měst (mezi nimi i na katastr města Rožnova pod Radhoštěm). Zásoby černého uhlí byly vypočteny pouze na základě vrtného průzkumu z povrchu. Asi dvě třetiny dobývacího prostoru zasahují na území Chráněné krajinné oblasti Beskydy. v současné době se na dolu Frenštát uhlí netěží, společnost OKD nedostala povolení na těžbu zemního plynu vázaného na uhelné sloje a nedostala povolení na ražbu kilometrové štoly pod Javorníkem.

3.2 Organizace Naše Beskydy

Vznikla na obranu proti těžbě černého uhlí na dole Frenštát. Především usilovná práce zástupců obcí Trojanovic, města Frenštátu p.R., města Rožnova p.R., a obce Kunčice pod Ondřejníkem dala vzniknout občanskému sdružení Naše Beskydy. Sdružení pádnými argumenty přesvědčilo skupinu odborníků, kteří se v současné době aktivně podílejí ve správních řízeních vůči OKD a. s. a jeho aktivitám na dole Frenštát. Tito odborníci zastupují organizaci navenek např. zorganizovali setkání a podpisové akce proti Dole Frenštát. Výsledkem je, že tuto petici podepsalo více než 25 tisíc lidí a následně byla předána vládě a prezidentovi.

Ve vedení obce Trojanovice, města Frenštátu a Kunčic p. Ondřejníkem jsou starostové, kteří se aktivně podílejí na boji proti těžbě. Kandidovali za sdružení Naše Beskydy a také proto stojí v čele obcí. Starostové a odborníci ze sdružení se zúčastnili přesvědčování členů horní i dolní komory parlamentu o zastavení jakékoliv činnosti na dole Frenštát. Po

zdlouhavém argumentování a přesvědčování byla veškerá aktivita na dole Frenštát zastavena. Bylo vydáno rozhodnutí obvodním báňským úřadem v Ostravě o zastavení řízení ve věci povolení hornické činnosti na dole Frenštát ze dne 29.6.2007.

OKD a.s. se stále snaží prosadit stanovení zvláštního dobývacího prostoru na zemní plyn, který je vázaný na uhelná ložiska. Obyvatelé se bojí, že se může jednat jen o záminku k prozkoumání uhelných ložisek při čerpání zemního plynu. Myslíme si, že obavy jsou na místě. OKD a.s. stále vyvíjí aktivity a legálně si požádalo o cestu Frenštát – Rožnov, o lesy Radhoště, o potoky a řeky v Trojanovicích a ve Frenštátě, o železnici Frenštát-Kunčice. Bohužel Český báňský úřad to potvrdil. V současné době zástupci sdružení Naše Beskydy bojují právní cestou proti tomuto rozhodnutí.

Sdružen nejvíce zaráží, že podle Ministerstva průmyslu a obchodu prodává společnost OKD a.s. asi 40% vytěženého kvalitního černého uhlí do zahraničí. Proto přestává platit, tvrzení, že uhlí ve Frenštátě je strategická surovina našeho státu. Je faktem, že bude důležitou surovinou pro příští generace. V současnosti se jedná výhradně o ekonomické zájmy soukromé společnosti.

Sdružení Naše Beskydy zastupuje obce, města, kterých by se těžba uhlí bezprostředně týkala. Jsou to Trojanovice, Frenštát p.R., Rožnov p.R., Bordovice, Kunčice p.R., Čeladná, Veřovice, Kozlovice, Tichá, Lhotka, Pstruží.

Hlavní cíle sdružení:

- ochrana přírody a krajiny,
- ochrana životního prostředí,
- zachování rázu a přitažlivosti krajiny pro účely udržení a rozvoje turistického ruchu,
- přispívat všemi dostupnými prostředky k takovému rozvoji regionu Beskyd, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Sdružení se snaží bojovat proti zájmům soukromé společnosti OKD a.s., která je ochotna pro své zisky obětovat přírodní bohatství Beskydské krajiny. Za největší ekologickou a kulturní katastrofu považuje hrozbu otevření dolu ve Frenštátě p.R. Proto se snaží zasazovat nejen o to, aby byly zastaveny veškeré nové investice do důlního díla Frenštát, ale hlavně o to, aby důlní dílo bylo definitivně odstraněno[12].

3.3 Enviromentální dopady těžby

Téměř polovina území dobývacího prostoru je součástí významného ptačího území evropského významu. Realizací těžby by byly značně poškozeny všechny složky životního prostředí (voda, vzduch, lesy, příroda a krajina). Negativní dopad by se projevil v sociální oblasti i v ekonomice obcí a měst. Frenštátsko a Rožnovsko jsou založené na rozvoji cestovního ruchu. Je zde dobře zachovalá příroda a krajina, velké množství chráněných rostlin a živočichů. Při vstupu do Evropské unie dostalo toto území další ohodnocení a to jako území evropsky významné přírodní lokality Beskydy.

Nejzávažnějším problémem jsou poklesy terénu (až 5,8 m) a nevratné změny reliéfu v důsledku hlubinné těžby. Mohlo by dojít ke vzniku pěti poklesových kotlin o rozloze několika desítek hektarů. Není vůbec uvažován dopad poddolování a vznik svahových deformací, zejména sesuvů a hlubinného ploužení. Je potřeba brát v úvahu, že v Beskydech se dlouhodobě projevuje značný rozsah svahových deformací.

Z dokumentace OKD a.s. je zřejmé, že dobývací prostor dolu Frenštát -západ zasahuje až za tzv. beskydský zlom, tedy přímo do čela svahu Radhošťského hřbetu, který je již nyní značně narušen hlubinným ploužením. Poklesy způsobené jeho poddolováním pak mohou urychlit rozsáhlé svahové deformace, které mohou mít nedozírné následky a prakticky se vzhledem k rozsahu a hloubce deformačních ploch nedají stabilizovat.

Dalším negativním důsledkem může být vliv poddolování na vodní režim. V Beskydech jsou časté přívalové deště, které by vedly k problémům s odtokem vod z poklesových kotlin, vznikaly by zátopy terénu a docházelo by tak k devastaci staveb. Navíc poklesy mohou ohrozit vodohospodářské úpravy toků, v říční síti může dojít k přerušení kontinuálního toku a vytvoření nepropustných bariér pro vodní organismy. Dále hrozí

nebezpečí ohrožení nižších částí poklesových území povodněmi, zejména v jarních a letních rizikových měsících (jarní tání, letní lijákové deště).

Dopady samotných povodní by ještě umocňoval problém se značně pomalým odtokem povodňových vod z poklesových kotlin.

Nadměrné vysušení i zamokření území v důsledku těžby by vedlo k nenávratnému poškození nebo úplné likvidaci původních biotopů celé zájmové oblasti. Zdejší lesní porosty, louky vzniklé během dlouhodobého vývoje jsou totiž úzce závislé na specifických ekologických podmínkách. Negativní změny ekologických podmínek biotopů by ohrozily existenci žijících živočichů. OKD ovšem ve své dokumentaci toto zničení lokalit ohrožených druhů připouští a navrhuje jejich přemístění. Ten by však zcela jistě nebyl úplný, navíc neřeší nejvýznamnější dopad - ztrátu samotného biotopu chráněných druhů.

Dalším z vážných problémů jsou seismické otřesy. Vznikající uvolněním energie v masivu horniny. Při dobývání uhlí se mění struktura horninového masivu, a vznikají tak prázdné podzemní prostory. Hornina se dobýváním zatěžuje, vytváří se v ní napětí a hromadí se energie, která se v určité chvíli může uvolnit. K otřesům a sesuvům dochází většinou ve slojích, kde jsou pevné nadložní horniny. Otřesů bývá mnoho a jen některé se mohou projevit zničením dolu.

Dostavba a provoz dolů by představoval značný zdroj hluku a znečištění ovzduší v regionu. Plánované spalování vyloučených olejů z provozu, emise, prašnost a hluk vlivem zvýšené dopravy, výstavby objektů a komunikací. Beskydy v současnosti zachycují vzdušné proudy znečištěného vzduchu z ostravské aglomerace a v době inverzí je již nyní zdejší znečištění atmosféry na hranici únosnosti.

Mezi negativní sociální aspekt těžby je vystěhování místních obyvatel z demolovaných domů. Musely by se vykoupit pozemky a objekty a to by se týkalo přes 600 majitelů nemovitostí. Nezanedbatelný, sociálně značně problematický, by byl zřejmě i přísun pracovníků ze vzdálenějších regionů. Podle mnoha odborníků je plánovaný celkový počet pracovníků na Dolu Frenštát podhodnocený. Odborníci uvádějí až 4 000 pracovníků.

Zahájením těžby černého uhlí na území Beskyd by došlo k zásadní přeměně vysoce ekologicky hodnotné, rekreační oblasti na urbanizovanou, průmyslovou oblast se

zdevastovanou přírodou a krajinou. Bylo by tak porušeno základní poslání této oblasti, dané výnosem o zřízení CHKO Beskydy z roku 1973, kterým je především ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů. Zničení takových přírodních hodnot je nevratné a ekonomicky nenahraditelné[12].

3.4 Rekultivace

Cílem každé soukromé těžařské společnosti (pokud si uvědomuje, že důlní činnost poškozují okolní krajinu) by měla být úprava krajiny postižené těžbou tak, aby byly zahlazeny následky hornické činnosti a krajina mohla sloužit k jiným než těžebním účelům.

Provádění sanačních a rekultivačních prací patří mezi zákonné povinnosti těžařů. Na rekultivaci by soukromé těžařské firmy měli podle našeho názoru, odvádět více než doposud. Rozsáhlé plochy by se měly vracet do nového (nikdy již původního) trvalého stavu.

Hornickou krajinu modelují především poklesy, haldy a usazovací nádrže. Haldy by znehodnotili krajinu Frenštátu a je zde otázka, kde by se nacházely. Asanačně-rekultivační práce, které by se prováděly by výrazně, časově i finančně zasahovaly do krajiny Tyto práce řeší především poklesové kotliny, likvidují staré kalové nádrže, upravují odvaly hlušiny. Rozsah rekultivačních cílů je velmi rozmanitý a zahrnuje:

- technickou rekultivaci - tvarování území, obnova vodotečí, přeložky inženýrských sítí
- biologickou rekultivaci - ozelenění krajiny

Území může být rekultivováno podle požadavků orgánů státní správy a s dohod s jednotlivými obcemi. Sanační a rekultivační práce se provádějí dle platných územních plánů a v závislosti na požadavcích správních orgánů.

Ve Frenštátě by se nejednalo jen o rekultivaci lesnickou a zemědělskou, ale především o vodní rekultivaci. Plochy, kde dříve stály domy by byly zatopeny a vznikly by velké vodní plochy. Vodní plochy podporují vznik biocenter, zlepšují a stabilizují klimatické poměry. Vodní rekultivace je významnou složkou a její využití v rámci obnovy krajiny je

nezastupitelné. Biologická rekultivace je řešena prostřednictvím lesnické rekultivace. Rekultivační lesy plní především funkci půdoochrannou a meliorační. Pro zlepšení druhové skladby jsou do lesních ploch včleněny travnaté plochy[19].

Je důležité, aby byla provedena (EIA) **posuzování vlivu na životní prostředí**, která je stanovena zákonem. Bohužel na dole Frenštát dosud nebyla provedena a měla by se blízké budoucnosti provést. V EIA jsou posuzovány všechny vlivy na životní prostředí a to nejen orgány státní správy, ale i širokou veřejností.

Těžební organizace má povinnost tvořit podle hornického zákona č. 44/ 1988 Sb. finanční rezervy na asanačně rekultivační stavby a důlní škody, od roku 1992. Tvorba i čerpání příslušných finančních prostředků v jednotlivých letech podléhá schválení (OBÚ) Obvodního báňského úřadu, formou rozhodnutí po předcházející kontrole a stanovisku MŽP ČR k plnění plánu asanací a rekultivací a stanovisku dotčených měst a obcí. Těžební organizace odvádí v souladu s § 23a odst. 2 hornického zákona č. 44/1988 Sb.. na účet příslušného báňského úřadu prostředky na úhradu odvodů z vydobytých vyhrazených nerostů. Z těchto výnosů pak báňský úřad převede na účet měst a obcí, jejichž území se nachází v dobývacím prostoru, příslušnou část prostředků (původně 50% nyní 75%) a do státního rozpočtu příslušnou část (původně 50% nyní 25%). Tyto prostředky ve státním rozpočtu jsou pak uvolňovány v návaznosti na příslušné usnesení.

3.5 Dílčí shrnutí

Těžba černého uhlí je dobrým obchodem pro soukromou těžební společnost, neboť při porovnávání nákladů a výnosů zamýšlené těžby, převládají vysoké zisky před zničenou krajinou. Uhlí je velice atraktivní surovinou, těží se méně a prodává se za vyšší ceny (vyšší zisky). Soukromý vlastník vytěží méně, ale prodá za vysokou cenu za hranicemi.

Závěr

Je důležité využít silné stránky mikroregionu, jako je rozrůstající se cestovní ruch, tradice elektrotechnického průmyslu či dobrá občanská vybavenost. Mikroregion by dále měl zaměřit na podporu drobného a středního podnikání, dobře fungující infrastrukturu, na celkové oživení mikroregionu a co je nejdůležitější, na větší reklamu mikroregionu.

Po vstupu do Evropské unie si řada menších či větších podnikatelů, kteří vyvíjejí své aktivity v MF, zažádali o dotace na své projekty, které byly především zaměřeny na rozvoj cestovního ruchu a rozvoj malého, středního podnikání. Ve většině případů byli úspěšní, tím se mohl mikroregion více rozvíjet a zvýšit svou atraktivitu a přilákat více turistů. Těžba černého uhlí by měla velký negativní dopad na malé podnikatele, neboť lidé jezdí do Frenštátu a okolí hlavně za krásnou krajinou. Většina lidí, kteří podnikají v cestovním ruchu by ukončili podnikání, neboť málokdo by se jezdil dívat na krajinu poničenou těžbou uhlí.

Přestože Mikroregion Frenštátsko je především oblastí se zaměřením na cestovní ruch, tak je na místě řešit dopady, vlivy možné těžby, která by měla samozřejmě velký dopad na obce mikroregionů. Došlo by ke změně funkcí a charakteru krajiny např. zvětšení rozsahu vodních ploch.

Z iniciativy starostů v roce vznikly institucionalizované aktivity (sdružení Naše Beskydy), které se brání otevření těžby. Argumenty se především týkají sociálních skupin, nového složení pracovníků, zvýšení hluku, prašnosti, vysoká zátěž na dopravní infrastrukturu při odvážení hlušiny, zničení velké části přírodní krajinné oblasti Podbeskydí a utlumení cestovního ruchu.

Momentálně jsou největší obavy z neprůhledného průzkumu zásob zemního plynu, které by provádělo OKD a možné dopady na obyvatelstvo.

Krajina mikroregionu Frenštátsko je jedinečná a byla by velká škola jí nezanechat i pro příští generace. Mělo by vždy převládat racionální uvažování před zisky soukromých těžebních společností. Jednou zničená krajina nelze nikdy nahradit. Těžba je velkým zásahem do rázu a charakteru krajiny.

Seznam použité literatury

- [1] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. *Klasifikace NUTS* [on-line]. 2008. [cit.27.3.2008]. Dostupné z <<http://www.crr.cz/index.php?lsei=297>>
- [2] DŮL FRENŠTÁT. *Historie dolu Frenštát* [on-line] 2008. [cit. 6.4.2008]. Dostupné z <<http://www.okd.cz/cz/o-nas/kde-pusobi-okd/dul-frenstat/?jehled=1>>
- [3] DŮL FRENŠTÁT. *Historie dolu Frenštát*. [on-line] 2008. [cit. 6.4.2008]. Dostupné z <http://www.nasebeskydy.cz/solid_page.php?id_sep=6&id_low_sep=3>
- [4] EUROREGIONY. *Poskytování dotací na podporu mikroregionů* [on-line]. 2008. [cit. 14.4.2008]. Dostupné z <<http://www.euroskop.cz/47503/clanek/euroregiony>>
- [5] EUROREGIONY.[on-line].2008. [cit. 4.4.2008]. Dostupné z <<http://www.bussinessinfo.cz>>
- [6] FONDY EVROPSKÉ UNIE, *Program Leader+*, *Program obnovy venkova* [on-line].2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.leaderplus.cz>>
- [7] MALINOVSKÝ, J., SUCHÁČEK, J. (2006): *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky EU*. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, Ekf, ISBN 80-2481117-0
- [8] MAIER, G., TÖDTLING, F. (1997): *Regionálna a urbanistická ekonomika*. Teória lokalizácie a priestorová štruktúra. Bratislava: ELITA, 1997, ISBN 80-8044-044-1
- [9] MAIER, G., TÖDTLING, F. (1998): *Regionálna a urbanistická ekonomika*. 2. diel. Regionálny rozvoj a regionálna politika. Bratislava: ELITA, 1998, ISBN 80-8044-049-2

- [10] MĚSTO FRENŠTÁT P.R.. *O městu Frenštát p.R.* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.frenstat.info>>
- [11] MIKROREGION FRENŠTÁTSKO. *Cíle a strategie rozvoje mikroregionu Frenštátsko* [on-line]. 2008. [cit. 18.4.2008]. Dostupné z <http://www.mufrenstat.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=3471&id_ktg=13225&p1=30170>
- [12] SDRUŽENÍ NAŠE BESKYDY. *Cíle, historie, dotčené obce sdružení naše beskydy* [on-line]. 2008. [cit. 7.4.2008]. Dostupné z <http://www.nasebeskydy.cz/solid_page.php?id_sep=6&id_low_sep=5>
- [13] OBEC BORDOVICE. *Obec Bordovice* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.bordovice.cz>>
- [14] OBEC KUNČICE P. O. *Obec Kunčice pod Ondřejníkem* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.kuncicepo.cz>>
- [15] OBEC LICHNOV. *Obec Lichnov* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.lichnov.cz>>
- [16] OBEC TICHÁ. *Obec Tichá* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.ticha.cz>>
- [17] OBEC TROJANOVICE. *Obec Trojanovice* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.trojanovice.cz>>
- [18] OBEC VEŘOVICE. *Obec Veřovice* [on-line]. 2008. [cit. 28.3.2008]. Dostupné z <<http://www.verovice.cz>>
- [19] OBNOVA KRAJINY REKULTIVACÍ. *Rekultivace* [on-line] 2008. [cit. 8.4.2008]. Dostupné z <<http://www.okd.cz/cz/o-nas/majetkova-struktura/okd-rekultivace-a-s-/>>

- [20] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *Obce s rozšířenou působností* [online].2008. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202&sid=2410&mid=1358>>
- [21] REKTOŘÍK, J. ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999, ISBN 80-210-2126-8
- [22] STOKLASA, R., a kol. *Frenštát pod Radhoštěm*. public Art, 2004
- [23] Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějšího zákona

Seznam zkratek

EIA	Posuzování vlivu na životní prostředí
EU	Evropská unie
LAU	Místní administrativní jednotky
MAS	Místní akční skupina
MF	Mikroregion Frenštátsko
MR	Mikroregion
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques – Územní statistická jednotka
OBÚ	Obvodní báňský úřad
ORP	Obce s rozšířenou působností
POV	Program obnovy venkova
SF EU	Strukturální fondy Evropské unie
SMP	Střední a malé podnikání
SNB	Sdružení Naše Beskydy
ŽP	Životní prostředí

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové (bakalářské) práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové (bakalářské) práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou (bakalářskou) práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2008

.....
Lenka Marková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Tichá 123, 742 74 Tichá

Seznam příloh

Příloha č. 1: Administrativní mapa správního obvodu Frenštát pod Radhoštěm

**Příloha č. 2: Přehled kulturních, sportovních a společenských akcí ve Frenštátě p.R.
v roce 2008**

Příloha č. 3: Správní obvod Frenštát p.R.

Příloha č. 4: Swot analýza mikroregionu Frenštátsko

Příloha č. 1: Administrativní mapa správního obvodu Frenštát pod Radhoštěm

Administrativní mapa správního obvodu Frenštát pod Radhoštěm

(stav k 1. 1. 2003)

Zdroj: Mikroregion Frenštátsko.

**Příloha č. 2: Přehled kulturních, sportovních a společenských akcí ve Frenštátě p.R.
v roce 2008**

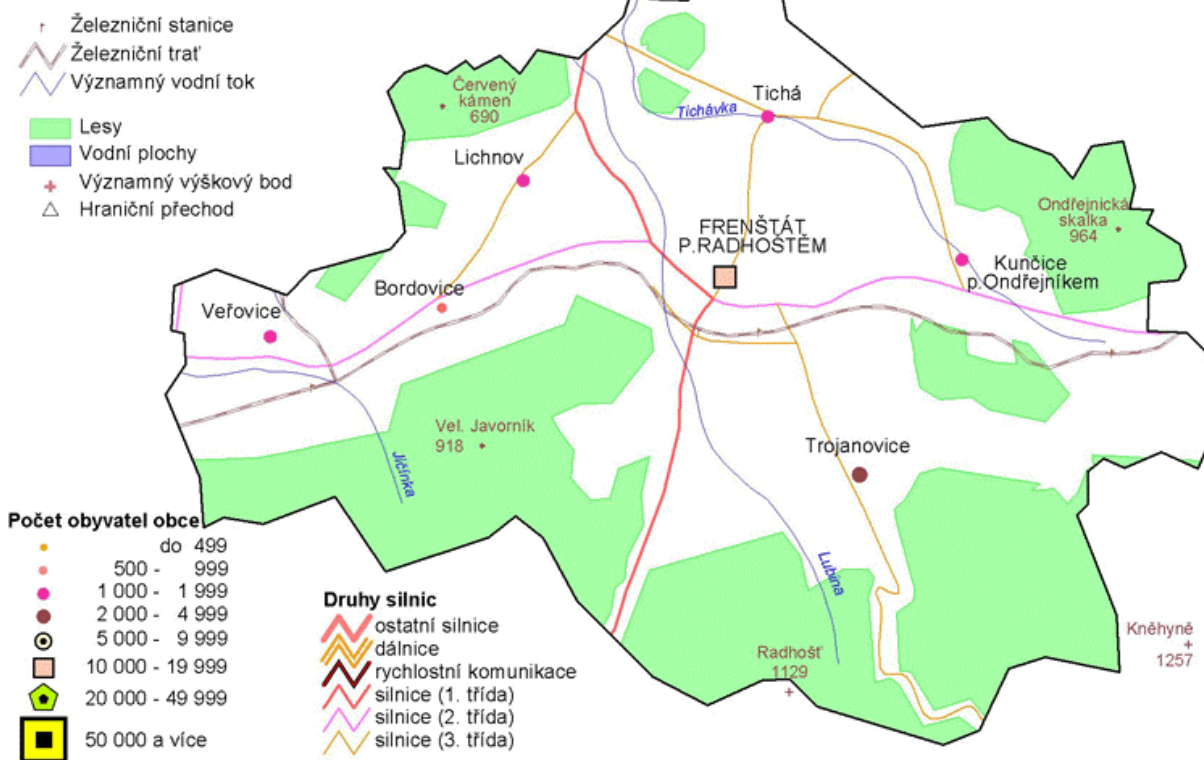
Leden	
14.- 15. ledna	Šněhové království
Únor	
4. února	Sněhovánky
17. – 18. února	Gala Horobál
26. února	Zkoušky zákl. výcviku jezdce
Březen	
4. března	Moravský vrabec
4. března	Pohár žen - skokové závody
17. března	Velikonoční přechod Smrku
Duben	
1. dubna	Voltižní závody
7. dubna	Velikonoční trh
29. – 30. dubna	Májová cena
Květen	
17. května	Běh na Velký Javorník
16. – 17. května	Setkání cimbálových muzik Valašského království
30. května	Kácení máje
Červen	
13. června	Den města
21. – 22. června	Noční přechod Lysá hora – Velký Javorník
Červenec	
5. července	Cyrlometodějská pouť na Radhošti
12. července	Western šou
12. – 13. července	Pouť rádia Čas
19. července	Beskyd tour – cyklomaraton
26. července	Gulášové slavnosti

Srpen	
9. srpna – 20. září	Výstava trojanovických výtvarníků
17. srpna	Dožínky
29. – 30. srpna	Frenštátské slavnosti
Září	
13. září	Závod horských kol na Velký Javorník
26. – 28. září	Velká cena Frenštátu, cena Radegastu a finále českého skokového poháru 2008
Říjen	
10. října	Podzimní pěťka
11. října	Frenštátský den kola, Frenštát p.R.
18. října	Veřovické vrchy
Listopad	
8. listopadu	Martinská beseda u cimbálu
15. listopadu	Martinský trh
28. listopadu	Rozsvícení vánočního stromu
28. listopadu	První mazání (běžecké lyžování)
Prosinec	
5. prosince	Mikulášská besídka
5. – 14. prosince	Výstava kouzlo vánoc
6. prosince	Běh do vrchu
6. prosince	Mikulášský večírek
13. prosince	Lyžařský běh veteránů
14. prosince	Koledy v podání cimbálové muziky

Příloha č. 3: Správní obvod Frenštát p.R.

Správní obvod Frenštát pod Radhoštěm

obecně-geografická mapa

Zdroj: Mikroregion Frenštátsko.

Příloha č. 4: Swot analýza mikroregionu Frenštátsko

Silné stránky
<ul style="list-style-type: none">- Výhodná poloha mikroregionu v blízkosti slovenského a polského trhu- Poloha mikroregionu ve vztahu k populačně silné Ostravské aglomeraci- Poměrně velká nabídka volné pracovní síly
Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- Nevyhovující kvalita cest- Cestovní ruch není pro všechny obce rozvojovou prioritou- Nízká úroveň ekonomické aktivity obyvatel
Příležitosti
<ul style="list-style-type: none">- Zájem zahraničních investorů o střední a východní Evropu- Rostoucí zájem o „návrat k přírodě“ ve formě venkovské, agro a ekoagro turistiky- Rostoucí poptávka v mezinárodním, národním i regionálním trhu volnočasových aktivit po specializovaných produktových balících (běžecké lyžování, cykloturistika, pěší turistika, hipoturistika, rybolov, vodní sporty atd.) vycházejících
Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- Snaha těžařské společnosti OKD a.s. o prosazení obnoveného kontroverzního projektu na těžbu černého uhlí v hlubinách pod úbočími Beskyd- Zánik památek v důsledku devastace a podinvestován- Sílící pozice a rozvoj konkurenčních regionů ve vztahu k trhu cestovního ruchu a zejména k silným cílovým trhům (tuzemsko, polský trh, slovenský trh, německý trh).

Zdroj: Strategický plán MRF; zpracováno autorkou.